

REDACTIUNEA,
 Administrațiunea și Tipografia
 Brașov, piața mare nr. 30.
 Scrisorile nefrancate nu se
 primesc.
 Manuscrise nu se retrimit.
INSERATE
 se primesc la Administrațiunea în
 Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
 În Viena: la M. Duker Nachf.,
 Nux. Augenthaler & Emmerich Les-
 nor., Heinrich Schalek, A. Op-
 pelik Nachf., Anton Oppelk.
 În Budapesta: la A. V. Gold-
 berger, Ekstein Bernat, Iuliu
 Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
 rie garmond pe o coloană 10
 bani pentru o publicare. Pu-
 blicări mai dese după tariful
 și învoială. — **RECLAME** pe
 pagina 3-a o serie 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVIII.

„GAZETA“ iese în de-care zi
 Abonamente pentru Austro-Ungarie:
 Pe un an 24 cor., pe șase luni
 12 cor., pe trei luni 6 cor.
 N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
 Se primumeră la toate ofi-
 ciale postale din țară și din
 afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
 Administrațiunea, Piața mare,
 Târgul Inului Nr. 30. etagiu
 I. Pe un an 20 cor., pe șase
 luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
 Cu dusul în casă: Pe un an
 24 cor., pe șase luni 12 cor.,
 pe trei luni 6 cor. — Un esem-
 pliar 10 bani. — Atât abona-
 mentele cât și inserțiunile
 sunt a se plăti înainte.

Nr. 210.

Brașov, Sâmbătă 24 Septemvrie (7 Octomvrie).

1905.

NOU ABONAMENT

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Octomvrie st. v. 1905

se deschide nou abonament, la care invităm
 pe toți amicii și sprijinatorii fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24
 corône, pe șese luni 12 corône, pe trei luni
 6 corône, pe o lună 2 corône.

Pentru România și străinătate: Pe un
 an 40 franci, pe șese luni 20 franci, pe trei
 luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonarea se pôte face mai ușor
 prin mandate postale.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Audiențele de Marți și Miercuri.

Numai câte-va zile mai sunt până
 la 10 Octomvrie, termin până la care
 a fost amânata camera ungară, și încă
 nu se scie nimic despre ce are să
 urmeze: fi-va reactivat cabinetul Fe-
 jervary ori nu? fi-va disolvată dieta
 ori nu?

După toate scirile și asigurările de
 până acum, sosite deoparte dela re-
 porterii foilor cari urmăresc pe mi-
 niștri chemați la audiență la palat,
 ca și umbra lor, spre a afla câte ceva
 séu, în cazul cel mai rău, de a ghici
 din fisionomia miniștrilor dispoziția
 cu care au părâsit palatul; de altă
 parte după scirile venite de la acele
 persoane nevădute și nenumite, cari
 se învârtesc printre culisele dela curte
 și mai prind cu urechia câte ceva —
 după tot ce aflăm și ne pot spune
 aceștia, până în momentul de față
 Majestatea Sa n'a luat încă nici o de-
 cisiune cu privire la ceea-ce are să
 se întimple.

Constatat este numai, că în zi-
 lele de Marți și Miercuri monarchul a
 acordat audiențe ministrului preșe-
 pinte Fejervary și miniștrilor Kris-
 toffy și Lanyi, apoi ministrului de
 externe Goluchowski, și că aceste
 audiențe au durat timp neobicinuit
 de îndelungat. Pe câtă vreme au-
 diența istorică a șefilor coaliției dela
 23 Septemvrie n'a durat decât cinci
 minute, Fejervary a stat Miercuri la
 împăratul mai mult de trei ore, ér
 Kristoffy, fiul de croitor din Macău,
 omul reformei electorale moderne și
 partisanul hotărît al votului universal
 secret și după comune, a avut deo-
 sebita cinste să fie ascultat de Ma-
 jestatea Sa timp de peste două ore.

Se asigură, că Kristoffy, séu cum
 îi dic mai pe scurt cei din coaliție
 Kriszto, a cetit monarchului proiectul
 séu de lege compus gata cu privire
 la introducerea votului universal, că
 Majestatea Sa l'ar fi intrerupt de mai
 multe ori, făcând observări și cerând
 deslușiri. Ba o Ióie vienesă, care pre-
 tinde a sci tot-déuna mai multe și e
 mai bine inițiată în tainele curții, afir-
 mă chiar că Suveranul ar fi făcut
 obiecțiuni lui Kristoffy mai de multe

ori și cu privire la considerarea, ce
 li-o dă séu nu li-o dă ministrul un-
 guresc naționalităților în proiectul
 séu. Mai vré să scie numita fôie, că
 ministrul s'ar fi vădut constrâns a
 lua în deosebită considerare multe
 din observările monarchului.

Tóte aceste și multe alte varia-
 țuni, ce le vedem în foi despre au-
 diențe, sunt sciri și faime necontro-
 late, dér tóte la olaltă denotă, că în
 cele două zile s'au discutat în ca-
 mera de primire a Impăratului și re-
 gelui cestiuni de reformă interioară
 socială și națională de cea mai gravă
 importanță, cari eventual ar puté să
 pregătésca o nouă epocă nu numai
 pentru Ungaria, ci pentru întreaga mo-
 narchie.

Aceste audiențe mai sunt mă-
 turie și pentru aceea, că Coróna se
 ocupă serios cu planul, ca cu mijlo-
 cul votului universal să-și caute un
 razim mai sigur și mai puțin expus
 aspirațiunilor și ambițiunilor clicelor
 de la putere, printr'o reprezentare
 mai egală și mai democratică a po-
 porațiunei țării în parlament.

Sfătuitorii cei mai apropiați ai
 împăratului, pe cari opiniunea publică
 maghiară îi înfățișeză și ađi ca pe
 camarilla austriacă, se vede a-se fi
 convins că votul universal este papa-
 cea, care va puté să îndrepteze multe
 ce s'au petrecut în Ungaria de 38 de
 ani încóce în detrimentul autorității
 Corónei.

Mijlocul de îndreptare însă re-
 cunosce ei înșiși, că este fôrte delicat
 și periculos chiar într'un stat unde,
 începând din sferile curții până în
 cercurile cele mai inferioare ale vieții
 județene și comunale, predomină încă
 așa de tare spiritul suprematist al
 aristocratismului celui mai impietrit.

Majestatea Sa, care pôte între
 toți membrii casei imperiale are incli-
 nările cele mai liberale, va fi resim-
 țit în audiențele despre cari vorbim,
 în nisuița sa de a-le face tóte cât
 mai bine, ce nespus de greu este a
 împăca interesele oligarchiei aristo-
 cratice cu acele ale burghezimei și țe-
 rănimei și cu interesele Corónei, care
 în împrejurările de ađi se vede ne-
 voită a-și răzima în viitor autoritatea
 și puterea mai mult pe masele po-
 porului.

În ori-ce cas consfătuirile de la
 palatul din Viena au fost de mare
 cumpănă și nu scim ce să dicem de
 Fejervary și de colaboratorii séi, dér
 vedem că Ștefan Tisza a simțit, că
 lucrul pôte să se îngroșe și a dat a-
 larmă, că va fi vai de supremația
 grofilor, baronilor și a purtătorilor
 șlepei lor, decât Coróna s'ar decide în
 serios să facă o încercare cu planul
 fiului de croitor de la Macău.

Și Tisza a avut la dispoziție do-
 sarul datelor statistice culese de gu-
 vernul lui și a găsit, că cu Croații la
 olaltă, în cazul amintit, ar sta aprópe
 200 de nemaghiari față'n față cu vre-o
 300 de deputați maghiari în parla-
 ment(?)

Kristoffy făcea altă socotélă și
 eșia la rezultate cu totul contrare.
 Dér cifrele umflute ale lui Tisza se
 explică: după refuzul repetit al coa-

liției de a primi condițiunile Corónei,
 pericolul a devenit fôrte amenințator,
 deci trebuie să strige și Tisza, în con-
 formitate cu el, mai tare, și ori cât
 s'ar simți atras de vechiul séu prie-
 tin Fejervary și de soții séi, se sparie
 și el de umbra ce o aruncă înaintea
 sa stafia „demagogiei împărătéscei“,
 care neliniștesce așa de mult în mo-
 mentele de față pe cei din coaliție.

Brașov, 23 Septemvrie.

Audiența baronului Fejervary. Baronul
 Fejervary n'a fost în poziția de a dobândi
 în audiența sa de alaltăeri învoirea defi-
 nitivă a monarchului la mult bucinatul séu
 program de acțiune. Unui diarist dela »N.
 W. Tageblatt« însuși Fejervary i-a de-
 clarat, că Maj. Sa n'a decis în nici o pri-
 vință, și a adaus, că audiența n'a avut
 decât caracter informativ. Răspuns nega-
 tiv a dat Fejervary și la întrebarea, decât
 se pôte vorbi acum despre vr'un rezultat
 favorabil în ce privesce reforma electorală.
 Fejervary s'a reîntrors erî după amiază la
 Budapesta.

După scirile răspândite în Viena,
 noul program al guvernului unghuresc a
 dat de mari piedeci la Corónă, așa încât
 se pôte considera de zădărnicită chiar și
 guvernarea mai departe a cabinetului ac-
 tual. Față cu scirile aceste oficiale »Ma-
 gyar Nemzet« anunță, că deja în sesiunea
 actuală a dietei Fejervary are de gând
 să presente și să cêră desbaterea proie-
 ctului referitor la reforma electorală.

Ce vestesce »Magyarország«. »Ma-
 gyarország« dela 5 Octomvrie trimite ur-
 mătorul avis celor din Viena, Moscva și
 Berlin: »Vestim pe Lueger, că Praga e
 mai aprópe de Budapesta, decât Viena.
 Sokolovszky, corespondentul diarului »Pe-
 tersburgskija Vjedomosti« și al diarului
 »Rusokoje Slovo« din Moscva, s'ê scrie din
 parte-ne Rusiei, că Moscva e mai aprópe
 de Budapesta, decât Berlinul. Pot să ia
 scire despre acêsta și Tarul și împăratul
 german, decât consuli lor din Budapesta
 se vor presenta la ambasadorii din Viena...
 Colosal!

Conflictul diplomatic între Grecia și România.

Din Bucuresci se telegrafiază dia-
 relor vieneze, că rapórtele sosite pe cale
 diplomatică presentă poziția guvernului
 grecesc de sguduină nu numai din cauza
 unor greutăți ce s'au ivit în politica in-
 ternă, ci și din cauza politice externe, ur-
 mată de actualul cabinet. Politicianii mo-
 derați ai Greciei fac guvernului reproșuri
 pentru atitudinea observată față de Ro-
 mânia, deoarece sunt convinși că acêsta
 atitudine va păgubi în mod simțitor inte-
 reșele Greciei în România. Este de pre-
 vădut — dice telegrama — că după des-
 chiderea camerei grecesci va urma o re-
 maniere în sinul cabinetului și Theokotis
 va forma un nou guvern. În cazul acesta
 e verosimilă restabilirea relațiunilor nor-
 male față cu România.

Diarul »Secolul« comunică următo-
 rele cu privire la decisiunile consiliului
 român de miniștri, ținut Lunî în afacerea
 conflictului româno-grec: »Unele giare
 anună că în consiliul de miniștri, ce s'a
 ținut Lunî séra, s'a decis o serie de re-

presalii contra Greciei. Suntem în posi-
 tiunea de a afirma, că nu s'a decis ab-
 solut nimic în privința represaliilor. S'au
 discutat în adevér măsurile de retor-
 siune, cari ar urma să fie aplicate în ca-
 sul când guvernul grecesc ar rupe în mod
 oficial relațiunile diplomatice. Dér în urma
 intervenției primului ministru nu se va
 recurge acum la nici o represalie, decât
 numai decât guvernul va fi provocat din
 partea guvernului grecesc.

Marele diar italian conservator »Per-
 severanza« publică un articol important
 asupra conflictului româno-grecesc. Arti-
 colul exprimă dela început până la sfârșit
 cea mai vie simpatie pentru România.

De când Sultanul a recunoscut na-
 ționalitatea românescă în Turcia, — dice
 organul conservator — aromâni sunt vic-
 timele tuturor și mai cu sémă ale gre-
 cilor.

Furia bandelor se arată mai cu sémă
 contra aromânilor cari sunt în număr mai
 mic și nu se pot apăra... Aromâni sunt
 totuși cei mai pacifici supuși ai Sultanului.

Grecii sunt indignați contra aromâ-
 nilor din causă că naționalitatea lor
 română recunoscută scade elementul
 grecesc.

Grecii au comis contra aromânilor
 violențe și atrocități cari au provocat in-
 dignarea României și au stîrnit demon-
 strații din partea românilor.

Explicațiunile date de guvernul gre-
 cesc după multe zile de gândire și de in-
 doială, nu sunt satisfăcătoare.

Nu se pôte contesta României drep-
 pul de a expulsa pe străinii, cari primej-
 duesc ordinea publică, însă Grecia are o
 parte de responsabilitate în crimele din
 Macedonia, de ôre-ce se scie de tótă lu-
 mea că bandele grecesci se forméză pe
 teritoriul elenic unde-și au bazele de ope-
 rațiune.

Grecia trebuie să-și supravegheze mai
 bine fruntaria. Numai așa își va îndeplini
 datoriile internaționale pe cari le are și
 nu va da României ocaziune de a recurge
 la măsurî grave.

Autorul articolului conchide dicând
 că deși frăția de sânge îl face să aibă cea
 mai mare simpatie pentru România, totuși
 n'ar sta la îndoială de a desaproba pe
 Români decât n'ar avé dreptate.

Însé dreptatea e de partea Româ-
 nilor.

Legatiunea grecescă din Londra a
 comunicat reprezentantului lui »Central
 News«, în privința ruperei relațiunilor di-
 plomatice cu România, că decât ambele
 țări s'ar afla în stare de rășoiu, situația
 n'ar puté să fie mai rea ca acum. Grecii
 sunt tratați în România astfel (!) cum nu e
 admisibil să se pörte nici două state civi-
 lizate cari se rășboesc între ele. Până acum
 Grecia n'a luat încă măsurî de represalii,
 afară de plecarea ministrului plenipoten-
 țiar din Bucuresci. Motivul momentan al
 ruperei relațiunilor a fost demonstrațiile
 anti-grecesci din România, dér motivul
 principal e totuși mai grav: România caută
 cu aprobarea Bulgariei, să-și sporésca in-
 fluența politică în Macedonia și încercă să
 facă independenți în privința religiei de
 patriarcul grecesc, pe compatrioții séi din
 Macedonia. Acêsta ar întări Bulgaria, ér
 în schimb influența României ar cresce,
 cu aprobarea Bulgariei.

„Epoca”, ce ne sosese, înregistră următoarea scire: Guvernul nostru a denunțat convențiunea comercială cu Grecia împreună cu protocolul, care recunoște calitatea de persoană morală și juridică a șapte comunități grecesci din România și anume: comunitățile din Galați, Brăila, Giurgiu, T. Măgurele, Calafat, Sulina și Constanța.

Crisa.

(Politica pentru limba de comandă. — Cestiunea naționalităților.)

De Ludovic Mocsáry.

(7) (Urmare.)

Par-că totuși ar ave și respectivii o idee despre importanța obiectului. Președintele comitetului diriguitor al coaliției a scris, mi se pare, în Iulie despre cestiunea naționalităților un articol, în care observă riguros sfatul nemțesc: *wasch' mir den Pelz und mach' ihn nicht nass*, adică spală-mi blana, dăr se nu mi-o uđ. Nică n'a avut efect mai mare, de cât apa sfințită, și chiar de ar fi avut efect, el a fost paralisat cu desăvârșire de o altă declarație a lui, care nu mult după aceea a vădut lumina. În numărul de la 12 Iulie al ȋiaru- »Egyetértés« a apărut următorul comunicat:

Kossuth și Români. Directorul politic al ȋiarului »Adevărul« din București, d-l George Moruzzi, deputat român, a venit la Budapesta și a intervievat pe Francisc Kossuth, în calitatea lui de șef al partidului coaliționist. Moruzzi publică răspunsul lui Kossuth în următoarele:

— Kossuth e de părere, că în Ungaria n'ar fi permis să fie cestiune de naționalitate, decât n'ar fi partide interesate, cari să agite în acest sens. Maghiarii locuiesc de o mie de ani pe acest pământ și decât ei n'ar fi fost însufleții pentru naționalitatea altora, în țera acesta n'ar mai fi naționalități. Tot ce se scrie în cestiunea română — ȋice Kossuth — este o curată minciună. La noi Români se bucură de toate drepturile, ca și Maghiarii. Este evident, că drepturi speciale nu le vom acorda nică odată. Dăr acele drepturi, pe cari vrem să le eluțăm pentru noi, le vom împărți și cu naționalitățile. Noi respectăm și vom respecta limba și datinele Românilor, dăr cerem să învețe și ungurese. Români vrău să ocupe demnități mari în această țera — continuă Kossuth: — însă cum să pótă ocupa asemenea posturi, decât nu cunosc limba oficială a țerii, care este cea maghiară. Dăr nu vom tolera nică odată, ca Români să se organizeze ca națiune deosebită, căci noi nu cunoscem, de cât o singură națiune, care este cea maghiară. Nu putem tolera dismembrarea în acest chip a Ungariei. Locul Românilor — încheie Kossuth — în Ungaria, este lângă noi, democrații maghiari. Ceea ce este drept și umanitar, vor căpăta, însă — repet — nu drepturi extraordinare, ci aceleași drepturi, pe cari le vom eluța și pentru noi. Dealtminte, decât ei vor să repete experiențele de la 1848, să poftescă!

Deputatul Moruzzi critică fôrte aspru în »Adevărul« părerile șefului de partid maghiar.

Nu știu, decât ȋiarul din România a reproduș exact declarațiunile lui Kossuth, étă de ce nică nu le analizez cu deamăruntul. În totalitatea lor nu puteau fi falsificate, altminte, de d-l Fr. Kossuth și-ar fi luat atăta ostenelă, se le desmintă. Este bătător la ochi aerul de *grand-seigneur*, cu care a cređut de cuviință a trata totă afacerea, vrând par-că a arăta, că el nu atribuie importanță întregii chestiuni și mai ales atitudinii Românilor. Să poftescă, ȋice el, să repete lucrurile de la 1848, decât le place. Ba, đeu, să nu poftescă! Chestiune de naționalități în Ungaria — ȋice el — nu e permis să fie. *Atăta numai, că foptul, decât este ori nu este, nu se pótă decreta. Eu ȋic, că este, și încă ca cestiune nere-solvită, și cestiune vitală.*

Nu știu ce și cum a scris ȋiarul român despre declarațiunile lui F. K., eu însă aș fi dorit, ca F. K. să fi stat de vorbă mai serios cu deputatul român și nu

cu maniera, în care tratéză foile de la noi cestiunea, și acesta cu atât mai virtos, cu cât acel interview putea fi considerat ca un semn, că la Români există o anumită dispoziție, de a se ocupa din incidentul marilor lucruri de actualitate cu realizarea unei înțelegeri între noi, a cărei consecință practică ar fi, că ei s'ar puté alătura taberei apărării naționale.

Realizarea acestui lucru ar fi în prima linie problema partidului independist, care de fapt este conducătorul națiunii. Cel dintăi lucru de făcut spre acest scop, ar fi ca partidul să se răfuască cu br. *Banffy Dezső*, marele ultrașovinist, căci în urma rolului covârșitor ce-l are în comitetul diriguitor, teoriile lui extravagante în cestiunea naționalităților se impută întregii coalițiuni. Și răfuiala s'ar impune și din alt punct de vedere: Ce are a căuta Saul între profeți? D-l baron nică nu se mai jenéză, și acțiunea, ce a întreprins-o de a aduce la un numitor comun toate partidele 67-iste, a pornit-o pe față și cu intențiunea clară, ca el să fie șeful partidului dualist reconstruit. De ce să nu fie el, *Banffy*, acel bărbat providențial predestinat a veni la guvern?... *Tisza* a făcut ca cărbușul de Maiu, s'a isbit cu sgomot de părete, apoi s'a cufundat în tăcere; *Apponyi* crede că-i dă mâna să umble prin stele; *Andrassy* cu analiza lui profundă pótă străbate până la buricul pământului; dăr »factor prin fapte« am să fiu numai eu! Am să săvârșesc gluma istorică, că eu, *Banffy*, vestitul meșter al alegerilor, voiđ fi singurul în Ungaria *Consul iterum*, adică ministru președinte a doua óra. Ce caută el în coalițiune? El tot mereu spune, că cea dintăi problemă este acum apărarea constituției, dăr cu ce vré s'o apere? Limba de comandă a sacrificat-o de mult, înlocuindu-o cu limba de regiment. El nu spune însă nică un cuvânt, decât ia asupra-șă urcarea contingentului. În schimb impută partidului independist, că s'a pus cu desăvârșire pe baza de la 67, și că programul coaliției nu este alt-ceva, decât programul său, adică al partidului nou, ér că Iona a înghițit chitul, vré s'o dovedescă prin aceea, că reproșeză partidului independist »luptele sterpe de drept public«, deși ce alta este ceea-ce se face cu colaborarea lui *Banffy*, decât nu o luptă pentru dreptul public? Va fi însă stérpă ori nu această luptă, se va vedé. *Banffy* reproșeză partidului independist și trecerea în resortul statului a administrației, ceea-ce singur ar fi suficient, ca să i-se denunțe raporturile colegiale. Firesce, că în statificarea acesta s'a băgat în urma ultrașovinismului său, căci toți funcționarii numiți n'ar fi decât nisce agenți ai maghiarisării cu fôr și foc. Logica ultrașovinismului este inexorabilă și nu pótă scapa de ea. În ultimul său discurs totuși par-că a vorbit mai puțin despre »statul național unitar«. Maurul și-a făcut datoria: Șovinismul cel mare l'a reabilitat în fața publicului mare. Maurul pótă acum să plece.

(Va urma.)

Contele Tisza în contra votului universal.

În ȋiarul său „*Az Ujsag*”, contele Tisza a început să publice o serie de articole în contra votului universal. În primul articol se ocupă de vorbirea ce a ținut-o la Bocșa ministrul de interne *Kristoffy* ȋicând, că în acea vorbire se exprimă fanatismul omului orbit de lozincă votului universal, a omului, care și-a pierdut orice măsură, ori-ce sentiment față de realitate și panacea tuturor relelor o caută în ideia sa predilectă. Chiar și obstrucția vré s'o suprimé *Kristoffy* cu votul universal ȋicând, că în țerile unde e introdus votul universal, nu există obstrucție. Tisza afirmă contrariul, că tocmai pe baza sufragiului universal se pótă face cea mai strășnică obstrucție.

În articolul al doilea Tisza ȋice, că desființarea censului în nisce împrejurări, când puterea se dă astfel în mâinile maselor necópte pentru acesta, duce la ruina instituțiilor libere și la distredi-

tare, și prin demagogie se sfârșese cu reacțiunea. Adevărat, că popórele culte au introdus în cea mai mare parte votul universal, însă numai Anglia a redus cu mare precauțiune censul, așa în cât acum democrația englesă conduce ađi c'o maturitate surprinđetóre politica puterii universale.

Adese-ori am aude, — ȋice Tisza — că și la noi terorismul celor cari nu posed dreptul de vot, a decis ultimele alegeri. Să nu esagerăm însă. Terorismul s'a valorat în mai multe cercuri electorale, acesta însă a fost o apariție parțială și nu pótă servi ca motiv, ca pria introducerea votului universal să legalisăm domina claselor inferióre din popor și pe veci s'o facem statornică. Pătura acesta a poporului ușor pótă să devină prada demagogiei celei mai infime și să-l arunce în brațele acelor aventurieri politici, cari sunt lipsii de conștiință în calumniile și promisiunile lor.

»Vom face noi în adevăr, un serviciu națiunii maghiare și causei libertății, decât dăm pe mâna acestora țera nenorocită? Suntem noi Maghiari și liberali atunci, decât de dragul aparenței libertății democratice, smulgem conducerea din mâna inteligenței maghiare, ér nu atunci, când pas de pas cu precauțiune și cu grije înaintăm cu reforma legii electorale așa pe popor în cât în conducerea sortii țerii dăm influență decisivă păturilor mai inteligente și mai cópte ale societății naționale?»

»Națiuni unitare și mari își pot permite luxul unei politici rele; aceste națiuni rămân totuși și atunci, când nivelul vieții lor publice decăde și lamura societății întórce politice spatele.

»Pe națiunea maghiară a putut-o susține în atâtea pericole numai înțelepciunea politică tradițională. Noi avem trebuință de forțele întregi ale celor mai bunți ai noștri, pentru-ca în mijlocul atător *inimici interni și externi* să putem exista ca națiune alcătuitóre de stat. *E o cestiune de existență și nec existență pentru noi, ca intelectualii maghiari să dirigueze viața noastră publică.* Acesta e baza independenței noastre naționale, a libertății noastre și a lot' ce are preț pentru noi. E mai important acesta pentru noi, de cât ori-ce și nu putem s'o jertfim nică unei tactice seu teorii.

»Inercarea acesta (cu votul universal) ar fi periculoasă și atunci, când, ca rassă, am forma o națiune unitară. Dăr o face fatală (incercarea) cea împrejurare că mare rassă a concetățenilor noștri de limbă nemaghiară e, durere, accesibilă încă ađi pentru agitațiunea naționalistă nepatriotică.

Contele Tisza e fôrte clar în expunerile sale. Conducerea în stat, hegemonia și supremația cu nică un preț nu vré să le smulgă cineva din mâna clasei *intelectualilor* maghiari, chiar nică atunci când Maghiarii ar forma în statul acesta o națiune unitară; cu atât mai puțin în împrejurările de față, când marea massă a naționalităților nemaghiare nu e dispusă de loc a se contopi în »elementul alcătuitor maghiar«, ci reclamă și pretinde sus și tare libertatea și independența lor națională. C'un cuvânt, Tisza nu vré desființarea seu reducerea censului, nică introducerea votului universal, fiind-că nu vré să se ia din mâna oligarhiei maghiare conducerea și supremația în stat.

»Liberalul« Tisza ni-se presentă astfel ca cel mai mare reacționar și despot. Interesant să relevăm, că Tisza și-a început seria acesta de articole tocmai în ajunul audiențelor lui *Fejervery*, *Kristoffy* și *Lanyi*. Se afirmă din partea unei foi coaliționiste, că *Coróna* a aflat de articolele lui Tisza, cari ar fi contribuit mult la refuzarea orí modificarea punctului din programul guvernului privitor la votul universal. Ce mai sci? Pótă că Tisza și-a făcut bine calculul, când a eșit pe teren cu combaterea votului universal, sperând, că pe calea acesta se va apropia c'un pas de revenirea la putere.

Hotărirea deputaților opoziționali croați.

La 2 Octomvrie n. s'a ținut în Fiume o conferență a deputaților opoziționali croați, la care au participat și membrii croați din parlamentul vienes și din diețele provinciale ale Istriei și Dalmației, cu totul 41. Conferența s'a ocupat cu raporturile existente între Croația și Ungaria și a luat o rezoluțiune față cu situația actuală politică. Delegații au pretins, că vorbesc în numele întregii națiuni croate, deși se scie, că ei sunt numai o fracțiune a reprezentanților Croației.

În rezoluțiunea acesta se ȋice mai întâi, că deputații s'au întrunit, ca să ia poziție față de situația politică în care se găsesce monarchia, în urma crizei ungare, și să dea direcție acțiunii politice a poporului croat în toate cestiunile, fără de a se prejudeca punctului de vedere principiar al deputaților.

Deputații croați opoziționali sunt de părere, că criza ungară a fost provocată de lupta, ce duce la *deplina independență a Ungariei*. Ei află că e justă această tendință, de óre-ce fie-care națiune are dreptul a-și garanta existența și viitorul. Trebuie deci, ca deputații croați să evite tot ce ar da ansă la *frecări reciproce*. În astfel de împrejurări ei își țin de datorință, ca în interesul tuturor drepturilor de stat și a libertăților, să lupte alături cu națiunea maghiară.

Deputații croați sunt convinși, că drepturile și succesele aceste vor fi spre avantajul atât a națiunii croate, cât și a națiunii maghiare și vor forma baza înțelegerii statornice între cele două națiuni. Pentru ajungerea scopului, care să garanteze bunăstarea reciprocă, e necesar în primul rând, ca Dalmația să se reincorporeze la Croația-Slavonia, căreia aparține după lege. Pentru a-se puté face această reincorporare trebuie să dispară mai întâi stările actuale parlamentare și administrative insuportabile din Croația și să se creeze stări de lucruri, cari corespund cerințelor unui stat cultural și libertăților garantate prin instituțiuni constituționale. Instituțiile aceste ar fi următoarele:

Reprezentanța populară alésă pe baza de drepturi potrivite, care să fie talmăcitorea fidelă a voinței libere a poporului; deplină libertate de presă; încetarea procedurii obiective; introducerea curților cu jurați la delictele politice și de presă; libertate de întrunire și asociere; garantarea independenței judecătorești în așa mod, ca judecătorul să nu fie tras la răspundere pentru decisiunile lui, să nu fie permutat seu amovibil; înființarea de autorități extraordinare în afaceri administrative și de stat, cu scopul de a se apăra interesele cetățenilor și drepturile lor politice față cu arbitriul funcționarilor.

Să se garanteze mai departe existența și dezvoltarea autonomă politică, culturală, financiară și economică a națiunii croate. Tóte succesele raportate de națiunea croată în Croația-Slavonia și Dalmația, vor ave o influență favorabilă asupra locuitorilor croați din țerile surori, mai ales din Istria.

Pentru realizarea principiilor și pretențiilor înșirate mai sus, se va alege o comisiune de cinci, care va ave problema de a pregăti rezolvarea cestiunilor necesare la bunăstarea poporațiunii. Comisiunea s'a și ales și va intra în contact cu majoritatea parlamentară din Ungaria.

Presă maghiară coaliționistă nuscie cum să dea expresie bucuriei sale, că deputații opoziționali croați s'au pus cu totul pe partea nusuințelor maghiare. Hotărirea din Fiume însă cu greu credem să însemne o întorsătură decisivă în politica Croaților față de Maghiari.

Cu drept cuvânt putem să fim curioși a vedé, ce răspuns vor da șefii coalițiunii la rezoluția de mai sus a Croaților opoziționali. De-ocamdată se scie, că și coaliționistii vrău reincorporarea Dalmației la Croația și smulgerea puterii administrative actuale din mâinile partidului așa ȋis național, care s'a dat ca uneltă în serviciul guvernelor liberale din Budapesta. E întrebare însă, decât în cele din urmă înșiși coaliționistii veniți la putere vor mai manifesta față de acești »prietini« ai lor croați sentimentele de »frățietate« cu care se laudă ađi, ori își vor face urechia tócă când va veni vorba la realizarea postulatelor croate, bine sciind cei din coaliție, că nu de dragul lor s'a adus hotărirea din Fiume.

O ședință furtunoasă în Reichsrathul austriac.

În ședința de Mercuri a »Reichsrathului« ministrul president bar. Gautsch s'a ocupat cu *escesele din Moravia*. Bar. Gautsch a declarat, că nu vrea să pună tulburările regretabile din Brünn, carl au urmat celor două intruniri germane și cehe, pe contul acestor două partide, ci pe contul unor agitatori fără conștiință, cari până acum au știut să se facă nevăzuți. Cercetările inițiate vor scote însă la ivelă în mod nepărtinitor pe adevărații instigatori, fără considerare la partid sau naționalitate. Bar. Gautsch mai declară, că trebuie să respingă aserțiunea, că autoritățile n'ar fi voit să ia măsurile de precauțiune, dictate de împrejurări, și asigură camera, că toate oficiile și autoritățile au primit la timp ordinele, pentru a suprima cu toată puterea tulburările. Guvernul n'are deocamdată în vedere măsuri extraordinare, va face însă us de aceste în momentul când împrejurările vor pretinde astfel de măsuri.

După declarațiunile bar. Gautsch au urmat la cuvânt deputații Schraffel și Bartoli, cari se ocupă cu declarațiunile guvernului austriac. La propunerea deputatului Glöckner desbaterea se închide.

Urmază la cuvânt deputatul conte Sternberg, care e ales ca vorbitor general *contra*, cu voturile Slavilor și a creștinilor-sociali. Pornind dela *escesele* recente din Brünn, oratorul constată, că densul întotdeauna a lucrat pentru aplanarea conflictelor între Cehi și Germani. Dacă acesta aplanare nu se poate realiza, guvernul portă vina în urma slăbiciunii sale ce a dovedit-o în cesțiunea acesta vitală, și e regretabil, că discuțiunea atât de importantă asupra raportului Austriei cu Ungaria a deviat într-o desbatere asupra unor demonstrațiuni și bătăi între studenți. Polemisând apoi cu deputatul Lecher, care a atacat nobilimea polonă, contele Sternberg respinge aceste învinuiri dicând, că nobilimea polonă și-a apărât naționalitatea și cinstea sa prin sute de ani cu întreg avutul și sângele său față de trei state aliate.

Aici contele Sternberg e întrerupt de dep. Wolf cu cuvintele: Acesta n'au făcut-o Polonii!

Contele Sternberg (cătră Wolf): Dacă nu-ți îți gura, îți trimit din nou doi hamali evrei ca martori.

Wolf: Mi-e indiferent, ce vorbesce acest om! El nu poate fi luat în serios!

Sternberg: Am să-ți trag vre-o două palmi!

Replicând din nou dep. Wolf, contele Sternberg pune mâna pe paharul cu apă, însbîndu-l în Wolf. Wolf e atins la braț, fără a fi vulnerat. Acesta e semnalul unui scandal enorm; deputații pan-germani vrău să se arunce asupra lui Sternberg, nu pot însă pătrunde până la densul, Sternberg fiind încunjurat de mai mulți deputați cehi. În sgomotul infernal, ce se potențază, se aud strigăte: »Afară cu el! Trebuie bătut!« Presidentul vrea să facă ordine, dăr imposibil. Sternberg bate cu pumnul în masă și vrea să-și continue vorbirea, dăr zădarnic. Atunci presidentul Vetter suspendă ședința.

După aproape o oră, în care timp șefii partidelor — intrunindu-se într-o conferență — decid, ca contele Sternberg să-și ceară scuze dela înalta cameră pentru fapta sa, ședința se redeschide. Presidentul regretă cele întâmplate și speră, că contele Sternberg se va scusa în mod demn, pentru a putea apoi continua vorbirea sa. Acordă cuvântul contelui Sternberg. Acesta provacă din nou un scandal din partea Germanilor și în tumultul iscat se aud cuvintele lui Sternberg, care strigă: »Fapta mea a fost nepolitică și numai o legitimă apărare contra teroristilor acestei camere!«

Presidentul Vetter înțelegând rău cuvintele contelui Sternberg și creșdend, că acesta a vorbit despre »terorismul întregii camere«, îi detrage cuvântul. Sternberg protestază, presidentul nu cedază. Scandalul se potențază și se aud cuvintele:

»Să asaltăm presiul!« Sternberg vrea să se repedă la tribuna presiuală. În acest moment presiul declară ședința de închisă și părăsește sala. Deputații sunt foarte agitați și discută iritat. Cehii se solidarizează cu Sternberg și declară, că în ședința viitoare vor ocupa tribuna presiuală, împedcând pe presidentul Vetter să conducă ședința.

Intr'aceea presidentul Vetter, convingându-se din protocolul etnografic, că n'a înțeles bine exclamarea lui Sternberg, vine din nou în sală și se arată gata, a permite contelui Sternberg să-și continue mâne vorbirea. Germanii sunt contra.

După acesta deputații părăsesc sala.

SCIRILE DILEI.

— 6 Octomvrie n.

Serbarea sf. Sofii la școlile române din Brașov. Poimâne, Duminecă, după celebrarea serviciului divin în biserica sf. Nicolae, se va ține în sala festivă a gimnasiunii noastre din Brașov serbarea sf. Sofii, patrina școlilor române din Brașov. După sfințirea apei, d-l prof. Tit Liviu Blaga va rosti un discurs ocașional.

D-l Iosif Sterca Șuluțu, venerabilul președinte al Asociațiunei, a publicat în broșură frumoșele sale discursuri rostite la serbările Asociațiunei, ce s'au ținut pe la sfârșitul lui August st. n. în Sibiu. Broșura s'a tipărit în Sibiu la tipografia archidieceșană. La sfârșit sunt adăugate aprecierile presei asupra acestor discursuri și un comunicat, din care aflăm, că d-l Iosif Sterca Șuluțu a dăruit pentru muzeu clopotelul, pe care l'a întrebuintat metropolitul Alexandru Sterca Șuluțu la ședințele presidate de densul. Tot acest clopotel l'a întrebuintat și d-l Iosif Sterca Șuluțu la memorabilele ședințe pentru înăugurarea muzeului. Mai departe aflăm din acest comunicat, că portretul metropolitului Șuluțu, care a fost expus în secțiunea istorică a expoziției în admirabilul ornat în care asistase la cununia M. S. împăratului Francisc Iosif I., l'a dăruit Academiei române.

Adunare populară slovacă. Duminecă s'a ținut la Rozsahy o adunare populară de Slovaci. Deputatul naționalist slovac Milan Hodza a rostit un discurs, în care a declarat, că deputații naționaliști, d-l dietă nu pot lua parte la conferența din 3 Octomvrie n. a partidelor maghiare, pentru-că până acum coaliția n'a dat nici un semn, că voeșce să se pună în privința cesțiunei naționalităților pe bazele legii. A vorbit și despre broșura d-lui Mocsary, dicând că punctul de vedere exprimat în broșura lui Mocsary ar fi foarte comodat pentru apropierea între partidul kossuthist și partidul naționalist. Adunarea a votat o rezoluțiune cerend sufragiu universal și executarea legii de naționalitate.

După încheierea păcii. Agenția »Reuter« primesce din Tokio scirea, că consiliul secret al imperiului a acceptat alaltăier condițiunile tratatului de pace.

Numerose omoruri asupra Aromânilor. După ultimele sciri din isvor sigur, bandele grecesci au comis de curend nouă și numeroșe omoruri asupra Românilor din Macedonia. Sciri confidențiale din Thesalia spun, că bandele grecesci pregătesc o nouă și mare acțiune contra Aromânilor. D-l Lahovary, ministrul României, a cerut din nou și de urgență măsuri de protecțiune Porței. Porța i-le-a promis.

Congrese studentesci. Congresul al XXV studentesc român se va ține anul acesta la Dorohoiu, în cursul lunei Octomvrie. Programul amănunțit al congresului și excursiunilor se va publica la timp.

— Congresul IV național italian al federațiunei internaționale studentesci »Corde Fratres« se ține între 8 și 14 Oct. s. n. la Neapole. Programul acestui congres conține diferite serbări și excursiuni în Italia, precum și o excursiune la Tunis (Africa).

José Maria de Hérédia, un poet foarte apreciat și membru al Academiei franceze, a repausat zilele acestea la o moșie a unui amic, aflătoare în departamentul Seine-et-Oise. Hérédia era de origine spaniolă, după cum îl arată și numele, și s'a născut în Cuba la 1841. A scris poezii lirice cu deosebire sonete. Singura publicațiune a lui este volumul »les Trophées«, publicată târziu la etatea de 51 ani a autorului. Acestă unică carte însă i-a procurat un scaun la Academie, unde Zola cu toată mulțimea volumelor sale și cu toate solicitările

desperate n'a putut să intre. »Figaro« vorbind despre acest volum al lui Hérédia în ultimul său număr dice: »...il n'est guère dans ce livre de pages qui ne soit un chef d'oeuvre« (nu este în această carte nici o pagină, care să nu fie un capo-doperă). Publicul nostru în multe părți îi va fi necunoscut chiar și numele lui Hérédia. Nouș Brașovenilor ni-a fost dat să ascultăm înainte cu doi ani o conferență dezvoltată asupra acestui poet în aula gimnasiunii român de d-na Maria *Baulescu*. Conferențiară ni-a cetit atunci și câteva traduceri proprii după genialul poet francez.

O faptă bestială și o perfidie infamă. Din Erie Pa (America) ne scrie un emigrant român, că acolo s'a întâmplat la 17 Sept. următorul lucru: Un sas cu numele Iohan Rosler a violat o fetiță de 6 ani a Sasului Anton *Oltinger*. Rosler este din Cincul-mic și a emigrat de 4 ani. El ședea în gazdă la *Ottinger*. Sasul a fost arestat imediat și acum își așteptă pedepșa, care în America este foarte aspră în casuri de acestea. Corespondentul nostru ne scrie, că poate îl vor executa prin electricitate. Sașii, ca să decline de la ei rușinea, s'au dus la ziarul nemțesc »Erie Tageblatt« cerend să publice, că *atentatorul bestial a fost un Român. Așa s'a și întâmplat*. După fôia nemțescă au scris și cele englezesci tot așa, *er României*, s'ermanii, când s'au dus a doua zi la fabrică, au *fost huiduiți și fluerăți* pentru fapta bestială, pe care nu ei au săvârșit-o. Corespondența emigrantului o vom publica în numărul de Duminecă al »G. T.«

O sinucidere în Brăila. D-șora Florica Condruț din Brăila, fiica medicului veterinar N. Condruț, s'a sinucis zilele acestea — după cum scriu foile din România — luând otravă. Florica Condruț era o frumoșe rară și sfârșitul ei tragic a emoționat adenc pe toți cei-ce au cunoscut-o.

4. Pentru folosire esteriă. Dure il« de încheiături, de reumatism și șoldină, pre un și tot felul de aprioderi se vindecă cu succes sigur folosindu-se *spiritul lui Moll*. Prețul unei sticle 1 cor 90 ileri. Se trimite zilnic cu rambursă postală de farmacistul și liferantul curții c. s. reg. A. Mol Viena Tuschlauben 9. În farmaciile din provincie se se ceară prep ratul A. Moll pro edut cu marca de contravențiã și subscriere.

Tulburările din Brünn.

Diua de Mercuri a decurs relativ în liniște. Inmormentarea calfei Pawlik, care s'a făcut în orele postmeridiane, a strins, ce-i drept, o mulțime enormă de omeni pe strățile orașului, dăr mulțumită măsurilor luate de cătră poliție, gendarmerie și miliție nu au avut loc tulburări.

La orele 6 d. a. cortegiul funebral s'a pus în mișcare de la edificiul spitalului țării, traversând stradele »Bürger« și »Wiener« cari duc la cimitirul central. Dealungul străților staționa o mulțime enormă de mai multe mii de bărbați, femei și copii cehi, veniți din satele din împrejurime, formând spalirul. Rămășițele mortuare ale victimei exceselor de Lună erau aședate într-o trăsură mortuară de gală, trasă de patru cai. În fruntea cortegiului pășiau socoliștii și reuniunile cehe din Moravia, purtând stéguri de doliu. Când cortegiul sosi la cimitir, era deja intuneric.

La morment au vorbit șef-redactorul ziarului clerical »Hlas«, pater Schillinger, în numele consiliului național ceh al Moraviei dep. Sehnal, în numele muncitorimei cehe deputatul Klofac. Toți oratorii au preamărit pe Pavlic drept un martir al cesțiunei naționale cehe. Pe la orele 7½ mulțimea a părăsit cimitirul, voind să traverseze din nou strățile orașului. Ocupând însă miliția strățile, mulțimea s'a resfrat, fără a cauza disordine.

Cât de mare a fost temerea autorităților publice, că vor isbucni din nou mari tulburări din incidentul acestei inmormentări, denotă și faptul, că întreaga garnisonă a orașului, sub comanda generalului Klarner, a ținut ocupate strățile orașului până la orele 9½ s'era. Afar de miliție patrolau prin strățile orașului 300 gendarmi și numeroșe detașamente de polițiști.

Tulburările din Brünn amenință să se transpună și în provincie. Din orașelul *Wischau* se anunță, că demonstrații cehi au bombardat cu pietri casa națională germană, templul israelit și numeroșe case particulare germane.

Un emigrant maghiar despre Ungaria de astăzi.

Ziarul »P. L.« publicase la 20 Septemvrie la foileton o scrisore adresată de cătră un Maghiar emigrant în America odată cu împăratul Maximilian. Emigrantul a fost pe acasă cu ocașiunea mileniuului și s'a bucurat de progresul, ce l'a vădut realizat aici pe toate terenele. În scrisoreea din »P. L.« adresată fiilor săi, opoșișionali extremi, bătrânul face o comparație între ceea-ce a găsit el când s'a întors acasă la mileniu, și ceea-ce a fost mai nainte în Ungaria. Dacă e adevărată acea scrisore, or e fictivă, nu putem sci, în tot casul merită să estragem din ea câteva pasage:

»Ce s'ar fi întâmplat, dacă n'am fi avut pe Francisc Iosif?... Unde am fi ajuns noi fără acest rege?... La întrebările acestea, fresce, nimeni nu poate răspunde, eu însă am să vă spun cum eram noi în epoca, când acest rege și-a început regimul.

Noi nu eram atunci, decât o provincie bătută și robită, o »țară« dăr nu un stat, o țară agonisantă scuturată de friguri. Cine cunoscea Ungaria? Cine sciea ceva despre Ungaria? Țeranul era stors, asuprit și mut ca mărtea; clasa de mijloc aproape zero, pe terenul politic impotentă, încălciți într'o politică inutilă gravaminală, aristocrația cu puține excepțiuni imprăsciată în totă lumea, pretutindenea acasă, afară bine înțeles de Ungaria, cei mai mulți stăpâniți de gândul, că Ungaria istorică aparține istoriei universale, er tradițiile istorice sunt tradiții, cari nici-odată nu se vor pute realiza.

Și limba noastră Bunicii voștri n'au fost dintre aceia, cari să fi privit indiferenți cauza națională, și totuși nu tocmai arări reori îl audiam pe tata întrebuintând limbi streine, ori chiar și când avé bunăvoînța să vorbescă unguresce, această ungurescă era pentru concepțiile de ađi o ungurescă barbară. Se vorbea pe atunci *nemțesce, latinesce și chiar franțuzesce. Unguresce se vorbea așa dicend în glumă, în odaia copiilor, și cu servitorii*. Nu trebuie să ne înroșim acum ulterior din cauza acestă. N'a trebuit ore și limba germană să-ș-facă drum, ca să străbată în țările germane? Acestă așa a fost și ar fi să falsificăm istoria culturală a timpului nou, dacă am vré s'o tăgăduim acestă.

După lupta sângeră de la 1848, a urmat o stagnațiune și mai dureră. Mulți și-au părăsit patria și mulți nu s'au întors, de cât atunci când s'a împăcat regele și națiunea.

Și de la diua aceea — ce progres!

În mijlocul constatărilor, că numai sfortările și munca perseverantă, lentă, conștientă, îndărătnică și neconturbată poate să ne ducă înainte, — generațiunea voastră, etă că se dedă la o accelerare cu sărituri, la atacuri violente împotriva stării factice, la o politică în sfârșit, care pe timpul meu să numia »politică de rachete«.

ULTIME SCIRI.

Viena, 5 Octomvrie. (Din camera) Deputatul Sternberg, cerend scuze pentru incidentul de ieri, și-a continuat discursul fără incidente. Camera a terminat discuțiunea asupra declarațiunei guvernului și a abordat discuțiunea asupra motiunei de urgență relativă la sufragiu universal. Mai mulți oratori au accentuat necesitatea de a se înlocui un parlament privilegiat printr'un parlament, care să represinte adevărata voință a poporului.

Budapesta, 6 Octomvrie. Fejervary declară că în cesțiunea reformei electorale se va institui un comitet, deorece până acum nu a urmat nici o decisiune. Guvernul stă pe punctul de vedere, că în cesțiunea acesta, fiind o cesțiune internă a Ungariei, n'au rol nici ministrul președinte austriac nici ministrul de externe. Scirile ce s'au colportat despre pretinse influențe esterne, sunt deci neadevurate.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Cursul la bursa din Viena.

Din 6 Octomvrie n. 1905.

Renta ung. de aur 4%	115.—
Renta de corone ung. 4%	96.05
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	87.25
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	95.90
Bonuri rurale croate-slavone	96.95
Impr. ung. cu premit	219.75
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	164.25
Renta de hârtie austr. 4 1/10	100.40
Renta de argint austr. 4 1/10	100.30
Renta de aur austr. 4%	119.35
Renta de corone austr. 4%	100.50
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	92.10
Losuri din 1860	159.90
Acții de-ale Băncei austro-ungară	16.53
Acții de-ale Băncei ung. de credit	786.10
Acții de-ale Băncei austr. de credit	677.10
Napoleondori	19.10
Mărci imperiale germane	117.42 1/2
London vista	239.90
Paris vista	95.47 1/2
Note italiene	95.45

Cursul pietei Brașov

Din 7 Octomvrie n. 1905.

Banenote rom. Cump.	18.96	Vend.	19.—
Argint român	18.92	"	18.96
Napoleond'ori.	19.06	"	19.10
Galbeni	11.20	"	11.30
Mărci germane	117.20	"	117.50
Lire turcesci	21.50	"	21.00
Scris. fonc. Albine 5%	101.—	"	102.—
Ruble Rusesci	2.53	"	45.10

Banca Națională a României.

Situațiune sumară.

1904 18 Septemv.	A c t i v	1905	
		10 Septemv.	17 Septemv.
94.524,813	66707813 Reser. metal. aur 80899633	111.626,254	114.494,633
3.111,926	27817000 " Trate aur 33595000	1.675,542	1.635,054
61.678,859	Argint și diverse monede	54.462,412	57.875,287
9.694,042	Portofoliu Român și străin.	24.379,999	24.827,748
11.999,940	*Impr. pe efecte publice 5241900	11.999,666	11.999,666
13 690,260	" " în cont-corent 19585848	15 153,610	15.153,610
1.724,046	Fonduri publice	2.930,477	2.930,477
5.577,017	Efectele fondului de rezervă	5.744,164	5.746,433
588,527	Efect. fond. de amort. imob. și mater.	587,547	537,944
390,655	Imobile	325,033	407,196
80.317,824	Mobilier și Mașini de imprimerie	83.207,490	82.395,365
12.436,876	Cheltueli de administrație	455,924	4.089,379
17.154,776	Depozite libere	50.345,698	41.676,746
312.889,561	Conturi-corente	362.893,816	363.819,538
	Conturi de valori		
	P a s i v		
12 000 000	Capital	12.000,000	12.000,000
18 523,634	Fond de rezervă	19.878,642	19.878,642
2.832,428	Fondul amortis. imob. și materialului	3 016,596	3.016,596
197.290,610	Bilete de bancă în circulație	242.655,950	244.343,780
1.461,065	Profituri și Perderi	1.560,783	1.560,783
464,000	Dobânzi și beneficii diverse	574,355	624,372
80.317,824	Depozite de retras	83.207,490	82.395,365
—	Conturi corente	—	—
312.889 561	* Scont 5%	362.893.816	363.819,538
	Dobânzi 6%.		

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 6 Octomvrie 1905

Măsura său greutatea	Calitatea.	Valuta în	
		Kor.	fl.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos.	13	—
"	Grâu mijlociu	11	20
"	Grâu mai slab	10	—
"	Grâu amestecat	9	—
"	Săcară frumoasă.	9	—
"	Săcară mijlocie.	8	—
"	Orz frumos	8	—
"	Orz mijlociu.	7	40
"	Ovės frumos.	6	—
"	Ovės mijlociu	5	20
"	Cucuruz	11	—
"	Mălaiu (meit)	13	—
"	Mazăre.	14	—
"	Lințe	40	—
"	Fasole	24	—
"	Sămēntă de in.	20	—
"	Sămēntă de cânepă	16	—
"	Cartofi.	2	20
"	Măzărliche.	—	—
1 kilă	Carne de vită	1	20
"	Carne de porc	1	28
"	Carne de oaie	—	80
100 kil.	Său de vită prospăt.	40	—
"	Său de vită topit.	62	—

Têrgul de rimători din Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost la 2 Oct. n. de 31,106 capete, la 3 Oct. au intrat 126 capete și au eșit 363 capete rămânând la 4 Oct. 1905 n. un număr de 30,869 capete.

Se notéză marfa unгурescă: grea — — — tinără grea dela 139—140 fil. de mijloc dela 139—140 fil. ușoră dela 139—140 fil. — Sêrbescă: grea 138—140 fil. de mijloc 137—138 fil., ușoră 135—136 fil. kilogramul.

CIORAPI incandescenti
(premiati)
(Glühstrümpfe)
a lui Dr. W. SCHMID's,
PETROLEUM,
cea mai bună calitate se află la
Succesorii A. BIDU,
Tîrgu Inului 30.

Unde se mănâncă bine
și se beu **VINURI** curate
de Mediaș **BERE de Pilsen**
„Urquell“ prospētă dela cep in
fie-care di? La
Restaurantul Schwarzburg
in Brașov, Str. Spitalului nr. 20.
Lista de bucate românescă.
De o cercetare numerosă se rogă
C. R. GLIGORE CRISTEA,
conducătorul restaurantului.

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, dacă fiecare cutiă este provădută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll in contra greutateilor celor mai cerbiciose la stomach și pantece, in contra cărceilor și acrelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bôle femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce cresce mereu de mai multe decenii încôca. — Prețul unei cutii originale sigilate Corone 2.—

Falsificațiunile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, dacă fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alina durerile de gôdină și reumatism și a altor urmări de răcelă. Prețul unei sticli originale plumbate, Corone 1.50.

Sapun de copii a lui Moll.

Cel mai fin sapun de copii și dame fabricat după metoda cel mai nou pentru cultivarea rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucăți Cor. — 40 Cinci bucăți Corone 1.50. Fie-care bucată de sapun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll.

Tranziterarea principală prin

Farmacistul A. MOLL,

c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlanben 9

Comande din provinciă se efectuează gînic prin rambursă postală.

La depozite se se ceră anumit preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Depozite in Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Eugen Neutädter și engros la D. Eremia Nepoții.

Primul stabiliment
de văpsitorie artistică cu abur și
spălătorie chemică.

FABRICA Str. năsipului Nr. 1/a.
Biroul principal str. Hirscher Nr. 3.
(Vis-à-vis de sala de concert.)

Se recomandă pentru văpsit Garde-robe de dame, bărbați, întregi ori desfăcute, asemenea și pentru curățit.

Cu totă stima:

38—100.(1830)

W. Körner.

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“
se pot face ori și când pe timp mai indelungat său lunar.

Cel mai mare magazin de haine gata pentru bărbați și dame al lui

N. P. GOLDMANN Brașov

Confecțiuni de bărbați
Têrgul Inului 31—33 in palatul lui Czell.

Fondată la 1892.

Confecțiuni de Dame
Têrgul Inului Nr. 28.

În sesonul de primăvară am dovedit On. public, că in piața locală am fost cel mai ieftin și am fost superior ori cărei concurențe!
Pentru că de când există prăvălia mea, mi-am procurat depositul meu de haine tot-deuna cu bani gata.

De ce? haine bune, durabile pentru școlari,
cu garanție de un an, veritabile, originale indigene de Zsolna și Gács numai la mine se pot afla.

Haine gata după modă, pentru bărbați și copii, precum și Paltone de tómnă și iarnă, inlocuesc cu desăvêșire hainele de comandă, de-ore-ce se confecțiunează sub privighierea mea personală, după croiala cea mai modernă, din stoffe curate de lână, cu accesoriu de cele mai durabile.

In depositul meu se află pentru agronomi, neguțatori **Surtuce** veritabile din piele de capră Danesă cu căptușală de blană și ștofă, Raglane, Derbi, de vênat, Paltone preotești. — Cu deosebire mare deposit in Blane de călătorie și pentru oraș. **Costume** de patinat și deosebit **Surtuce** de patinat cu căptușeli din ștofă și blană.

Cel mai mare deposit in haine pentru Dame și Domnișore.

Alegere colosală din fie-care specie și prețuri ieftine surprindătore.

Rogându-mă de sprijinul Onor. public, sunt cu totă stima

N. P. GOLDMANN, Brașov, Têrgul Inului 28 (palatul Czell).